

20. maj 2015

Forslag til forespørgselsdebat om udviklingsmulighederne for vores råstofindustri med udgangspunkt i informationer fremlagt i Naalakkersuisut's nye "Olie- og mineralstrategi for perioden 2014-2018".

(Medlemmer af Inatsisartut Sara Olsvig og Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Rigtig mange af vores landsmænd kæmper for opretholdelsen af et normalt liv, i den forbindelse er det en af Inatsisartuts mange opgaver, at sætte de nødvendige rammer der skal til for at kunne opnå en forbedret velfærd, dette forpligter naturligvis til at vi må og skal holde alle døre åbne for at sikre velfærdssamfundet, og det sikrer vi ved en optimal udnyttelse af alle muligheder.

Kort sagt er det så Siumuts råstof- og olieudvindings politik.

Det er vigtigt at sige det her, idet rigtig mange af vores landsmænd kæmper for at overleve den daglige tilværelse, derfor skal alle muligheder op på bordet, og vi fra Siumut står i spidsen for at denne politik skal virkeliggøres, alt bliver afsøgt og efterprøvet.

Og dog ved vi desværre alt for godt at de sidste par år, ja endog rigtig mange år, så er det virkelig længe siden der har været gang i råstofområdet, olieudvinning er endnu ikke i gang og er endda ikke bemærkelsesværdigt udviklet.

Jo, vi kan ikke sige os fri for, at der har været råstofaktiviteter tidligere.

Som eksempel kan nævnes Maarmorilik og da minen lukkede var der intet tilbage, ligeledes med Nalunaq guldminen – da den lukkede var der intet tilbage.

Kort sagt; Når vi snakker om større råstofprojekter så var der 2-3 vedholdende miner, hvor de andre råstofaktiviteter er åbnet og lukket sporadisk, så set i et større perspektiv har der de sidste 40-50 år ikke været miner eller råstofprojekter der virkelig har betydet noget rent erhvervsmæssigt.

Olieudvinding er endnu mere sporadisk og er end ikke startet endnu. Hvorfor mon – hvad er den reelle årsag hertil? Hvorfor er der endnu ikke opstartet vedvarende olieudvinding? Hvilke politiske mål skal vi rette os ind efter?

Fra Siumut mener vi: Alle muligheder skal holdes åbne, hvis ellers der er et reelt ønske om at opstarte vedvarende råstofprojekter der kan vare i længere tid. Såfremt hvis da skal nå dertil, hvad skal der så til?

Jeg vil komme med følgende eksempel for at vise hvordan vi står i dag:

Den del af vores land der ikke er dækket af indlandsisen er på ca. 400.000 km², hvilket er lige så stort som en af Australiens stater South Australia (SA).

I South Australia er der godkendt omkring 1000 forundersøgelser, og det er ca. 70% af landarealet der er godkendt som sådan, hvilket således svarer til at ca. 2/3 af landet er godkendt til at blive forundersøgt.

Der er omkring 20-22 kørende råstofprojekter, hvilket svarer til 2-3 % af forundersøgelserprojekterne, samtidig er det kun under 1 % af landarealerne der reelt set bliver brugt til den aktive råstofindustri. Under 1% af det samlede areal.

Det vil sige at de faktuelle forhold som tommelfingerregel ser således ud:

Der kører konstant en enorm mængde forundersøgelserprojekter, og en arealmæssigt meget stor del af landet er godkendt som forundersøgelserområde.

Forundersøgelserne viser at det kun er en forsvindende lille del der kan betale sig at opstarte udvinding på, og det er grunden til at råstofprojekterne i praksis og arealmæssigt ikke fylder ret meget.

I vort land er der omkring 100 godkendte forundersøgelserprojekter, og hvis vi skal regne med tommelfingerreglen fra Australien på 2-3% så vil det svare til at der højst er 2-4 større projekter i vente. Af de 100 godkendte forundersøgelserprojekter ved ingen hvilke af dem der vil kunne blive realiseret, og det er en af de væsentligste grunde til, at vi ikke kan lukke dørene for råstofprojekterne før vi ved hvilke der realistisk kan blive til noget, og idet rigtig mange af vores landsmænd lever under barske levevilkår, og hvis vi skal bane vejen for at vore lands arbejdere får gode arbejdspladser i fremtiden, så er det utrolig vigtigt at vi holder de muligheder åbne som vort land tilbyder efter Siumuts mening.

Derfor, hvis vi skal drive et flerstrengt erhverv i henhold til vores målsætninger, og drive mineaktiviteter som et løbende erhverv, hvor fiskeriet ikke alene er fundamentet på vores økonomi, er vi derfor nødt til at vurdere om ikke det er bedre, at have 300 eller flere efterforskningslicenser kørende.

Det er så det som er hovedbudskabet i Olie- og Mineralstrategien.

Mineralstrategien blev lige efter den blev godkendt af Inatsisartut fremlagt under den store råstofkonference i Canada, kort sagt kan mine- og oliaktøren se Grønlands politik på området for det næste få år, og den er de glade for.

Jeg ved også, at man har haft samme melding under dette års PDAC, og understregede at vi har denne politik. Denne har endog haft virkning, at: *“Greenland is the preferred address”*, på dansk *“Grønland er den foretrukne adresse”*.

Grønland blev endog i december 2013 udråbt som *“Landet med den bedste råstofpotentiale i 2013-1-2014”*.

På trods af det bør det nævnes, at råstofaktiviteterne globalt set har oplevet nedgang i det sidste år, og denne bølgedal i råstofaktiviteterne er historisk set heller ikke en nyhed. Canada havde endog en nedgang på ca. 30% i råstofaktiviteter i 2013, hvad ved om deres nedgang også skyldes, at vi indførte Royalties i Grønland? Der skete også en nedgang i aktiviteterne i 2013, det kan konstateres at Grønland ikke er beskyttet i dette henseende.

Vi skal dog glæde os over, at der historisk set er så mange som ansøger om anlæg- og udvinding, efterforskning samt vil sende ansøgninger om sammen. Iblant dem kan vi nævne: Rubinminen syd for Qeqertarsuaat, ansøgning fra Anorthositminen ved Kangerlussuaq, Ansøgning om anlæg af mine ved Kringlerne er modtaget af Naalakkersuisut, ansøgninger vi kan forvente bliver godkendt i løbet af få måneder er, Zinkmine i Nordøst Grønland, og ikke mindst Sjældne jordarter med zink og uran som biprodukt ved Kuannersuit.

Når alle disse opstartes vil vi kunne vise for omverdenen, og vore medborgere at Grønland er et konkurrencedygtigt mineland.

Mineralstrategiens formål vil blandt andet bane vejen for disse, Naalakkersuisut medtager enkelte dele heraf, men jeg fremlægger her i henhold til Sikumuts politik på området, hvorfor jeg ikke vil gå ind i enkelte sager.

Siumut holder fast på, at der skal startes råstofaktiviteter op, vi skal drage nytte af vore ikke levende ressourcer.

Vi er nødt til at arbejde hårdt for at skabe arbejdspladser, vi er nødt til at arbejde hårdt FOR de hårdt trængte familier.

Da forholdene er som beskrevet ovenfor kan Siumut ikke støtte op om, at lave begrænsninger på forskud, f.eks. lave zoneinddeling på hvor eventuelle erhvervsaktiviteter skal placeres, det er i forvejen så svært at opstarte råstofaktiviteter finder vi det ikke attraktivt at udsætte yderligere begrænsninger, men vi håber dog og ønsker opstart under hensyntagen til de gode gældende rammer vi har.

Vi ved nemlig at arbejderne har det hårdere og hårdere, deres indkomster kan ikke følge med omkostningsforhøjelserne. Hvis vi skaber flere arbejdspladser og indtægter, er vi ikke i tvivl om at også forskellene i levevilkår imellem rige og lavindkomstgrupperne vil udlignes mere forholds- mæssigt.

Og det er også lige netop omdrejningspunktet for vore målsætninger, og strategien vil være med til at bane vej for det.

Til sidst vil jeg gerne komme med føglende citat, som melder ud om håb og forventning om lysere, som flugter med den linje som også Siumut siden sin opstart og min egen håb og forventning om lysere tider har:

"Jeg er fundamentalt en optimist. Hvorvidt der kommer fra naturen eller næring, kan jeg ikke sige. En del af at være optimistisk er at holde hovedet mod solen, ens fødder bevæger sig fremad. Der var mange mørke øjeblikke, hvor min tro på menneskeheden var hårdt testet, men jeg ville ikke og

kunne ikke give mig op til fortvivlelse. På den måde lægger nederlag og død. "

- Nelson Mandela, Long Walk to Freedom: Selvbiografi

For, hvis ikke landets ledere ikke har håb, ikke vil deltage i at bane vej, hvordan kan vi så kræve at folket skal nære håb?

Vi skal fra Siumut takke for forslaget til forespørgselsdebatten.

Jens Erik Kirkegaard

Siumut